

Таким образом, использование рекомендуемых методов экономического анализа в процессе преобразования входящей информации в источники аудиторских доказательств позволяет более точно измерять аудиторский риск и выявлять пути его минимизации, делает возможным оперативно предупреждать и выявлять допущенные в организации нарушения действующего законодательства, расширяет содержание системы внутреннего контроля и влияет как фактор на обеспечение качества.

УДК 336.717.168

**Рудницький В.С.,
д.е.н., професор,
завідувач кафедри обліку і аудиту ЛІБС УБС НБУ
Сарахман О.М.,
к.е.н., доцент
кафедри обліку і аудиту ЛІБС УБС НБУ**

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Вітчизняний фінансовий ринок функціонує за банкоцентричною моделлю, яка передбачає перерозподіл фінансових капіталів шляхом кредитних вкладень банків. Зазначене посилює вимоги до внутрішнього аудиту кредитних операцій банків та вимагає реалізувати на практиці найкращі інструменти та методики у сфері корпоративного управління, важливим елементом якого є внутрішній аудит.

Внутрішній аудит кредитних операцій - перевірка законності та правомірності операцій; аналіз і оцінка ризикованих операцій; оцінка рівня управління банком за здійсненими активними операціями. Схему внутрішнього аудиту кредитних операцій наведено на рис. 1.

Аналізуючи кредитну політику банку, слід вивчити її стратегічну спрямованість, контролювати відповідність її нормативними вимогами НБУ з кредитування, оцінити якість методичних розробок з аналізу кредитоспроможності позичальника і кредитного портфеля банку, організації контролю за виконанням кредитних договорів.

Важливим етапом внутрішнього аудиту є перевірка своєчасності погашення виданих кредитів і зняття з обліку предмету застави. Перевірці підлягають виписки за кредитними і розрахунковими (поточним) рахунками клієнтів-позичальників, якщо вони обслуговуються в банку-кредитора, або виписки по кореспондентському рахунку банків-кредиторів, якщо вони обслуговуються в іншому банку. Вибірково перевіряється дотримання черговості погашення суми заборгованості: штрафи, пені, відсотки, основний борг [3].

Рис. 1. Загальна схема аудиту кредитних операцій

Перевірку правильності нарахування та стягнення відсотків за розміщеними коштами та їх відображення в обліку аудиторі починають з аналізу власного внутрішньобанківського Положення про порядок нарахування та сплати відсотків за розміщеними коштами (по кожному виду кредиту) [2].

Для перевірки правильності нарахування відсотків за позиками внутрішнім аудиторам працівники кредитного відділу повинні надати відомості нарахованих відсотків; укладені з позичальниками кредитні договори та додаткові угоди до них, пов'язані з викладом трансформаційних змін процентних ставок, термінів сплати відсотків, порядку їх нарахування, а також зі зміною суми кредиту і терміну його погашення; особові рахунки позичальників за конкретним кредитним договором, а також виписки з балансових та позабалансових рахунків.

Особливу увагу аудиторам необхідно звернути на прострочені кредити. Їх аналіз, на наш погляд, повинен проводитися за такими напрямками: непогашені кредити за видами; умови, на яких були видані ці кредити; прострочена заборгованість у загальній сумі заборгованості за видами кредитів; повнота створення резерву на можливі втрати за позиками.

Отже, внутрішній аудит кредитних операцій діяльності банку дає змогу керівництву отримати максимально вірогідну та об'єктивну інформацію про роботу кредитного підрозділу банку та приймати правильні управлінські рішення для мінімізації ризиків, а також забезпечити підвищення ефективності

діяльності кредитних підрозділів щодо організації кредитного процесу.

Література:

1. Міжнародні професійні стандарти внутрішнього аудиту (редакція 2013 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iaa.org.ua/ua/wp-content/uploads/2013/08/IPPF-2013-Ukrainian.pdf>.

2. Положення «Про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України»: Затверджено Постановою Правління НБУ від 20.03.1998р., №114. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

3. Постанова Правління НБУ «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України № 481 від 27.12.2007 р.;

УДК 311.17

Бойко Ю.І.

викладач кафедри аудиту, ревізії та аналізу
Тернопільський національний економічний університет

РОЛЬ СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ В КОРИГУВАННІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Надходження податкових платежів до бюджетів різних рівнів забезпечуються шляхом застосування адміністративних, економічних та соціальних методів впливу. Форма їх вираження залежить від етапу розвитку країни, її соціально-економічного становища в певний період часу, однак вони повинні спрямовуватися на зростання добробуту населення країни [5]. Ефективність застосовуваних методів проявляється в їх єдності, комплексності та системності, за умови врахування положень законодавчої бази та фінансових можливостей економіки країни та її регіонів щодо забезпечення податкових надходжень у державну та місцеву казну.

Метою роботи є окреслення можливостей статистичного аналізу при виявленні тенденцій оподаткування на основі наявної інформації про закономірності формування та надходження податкових платежів до бюджетів усіх рівнів.

За допомогою статистичного аналізу податкових надходжень до бюджету систематизуються отримані дані, забезпечується достовірність розрахунку податкових платежів, розкриваються причинні зв'язки досліджуваних явищ, оцінюється ефективність прийнятих рішень та можливі економічні та соціальні наслідки від ситуації, що склалася в системі оподаткування [1]. Для цього здійснюють комплексний статистичний аналіз, при проведенні якого розраховуються показники величини та рівня податкових надходжень до бюджету, досліджується динаміка і структура податкових надходжень, аналізуються внутрішньорічні коливання, оцінюється ефективність оподаткування, визначаються фактори впливу на обсяг податкових надходжень.